

Europese primeur in Terneuzen

In de nieuwe recyclingfabriek PS Loop kunnen vanaf volgend jaar grote volumes HBCD-houdend isolatiemateriaal worden verwerkt. Nu de tarieven voor verbranding de pan uit rijzen, ligt er een ijzersterk businessmodel voor de coöperatie die de fabriek mede financiert.

14 maart 2020, Frankrijkweg Terneuzen. De eerste paal die op dit braakliggende terrein wordt geslagen, markeert een uniek moment in de recyclingtechniek in ons land. Of beter gezegd: in Europa. Want volgend jaar staat hier de eerste Europese fabriek voor de recycling van HBCD-houdende EPS en XPS, vanaf de jaren zestig veelvuldig toegepast als isolatiemateriaal. De broomhoudende vlamvertrager HBCD is verboden op grond van Europese regelgeving (2015). In PolystyreneLoop, kortweg PSLoop, kan de vlamvertrager met een organisch oplosmiddel worden gescheiden van het isolatiemateriaal. Wat overblijft is schoon polystyreen dat in allerlei toepassingen opnieuw te gebruiken is.

Voor het HBCD-houdende isolatiemateriaal dat de komende jaren in grote hoeveelheden uit sloopwerken vrijkomt, was tot op heden geen andere oplossing dan verbranden. Vanuit de gedachte dat de vervuiler betaalt, bepalen EU-lidstaten torenhoge tarieven voor de verbranding. "Dat maakt recycling dus relatief goedkoop", zegt Jan Noordegraaf. "Bedrijven betalen voor verbranden tot twee maal de oorspronkelijke prijs van het materiaal. Dat is een situatie die we niet eerder hebben gezien. We zijn ervan uitgegaan dat we voor het afval moesten betalen, maar we krijgen nu zelfs geld toe. Hiermee is ons businessmodel alleen maar sterker geworden."

Noordegraaf nam vijf jaar geleden samen met Lein Tange het initiatief voor de nieuwe fabriek. Het procedé werd uitgedokterd door het Fraunhofer Instituut, het Duitse equivalent van TNO. Het bewezen proces wordt in Terneuzen in

fases opgeschaald tot een jaarlijks volume van 3300 ton, wat overigens nog maar een fractie is van het Europese volume van circa 200 duizend ton per jaar. In de fabriek wordt vijftien miljoen euro geïnvesteerd. Een fors deel van dat bedrag komt van een coöperatie van partijen uit de kunststof-waardeketen. "In een paar maanden tijd hebben we zeventig partners uit achttien landen bij elkaar gebracht. Zij hebben ingelegd en delen mee in de winst, maar zijn volledig uitgesloten van aansprakelijkheid." Behalve de coöperatie dragen de Europese Unie en de Provincie Zeeland bij. Financiers zijn verder onder andere de Rabobank en het Nationaal Groenfonds. "We hebben de financiering nét op tijd rond gekregen. Vanwege het coronavirus hebben de banken alle nieuwe initiatieven on hold gezet."

Veel interesse en volume

PS Loop wordt pal naast chemiebedrijf ICL-IP gebouwd. Een slim gekozen locatie, want dat bedrijf heeft veel ervaring met het terugwinnen van broom en heeft een manier gevonden om broom te verwerken tot een milieuvriendelijker vlamvertrager: gebromeerde butylrubber (FR122P). In september 2020 is de ruwbouw van de nieuwe fabriek klaar. Voorjaar 2021 moet alle apparatuur zijn ingebouwd, waarna de productie kan beginnen. "Er is dermate veel interesse en beschikbaar volume, dat we ons geen zorgen hoeven te maken over de aan- en afvoer. Er ligt nu al een groot aantal getekende contracten klaar. We denken voorzichtig aan een tweede fabriek met dezelfde capaciteit. In de toekomst kunnen we misschien met hetzelfde procedé ook plastics als ABS en HIPS recyclen, afkomstig van oude televisiebehuizingen en automotivematerialen."

Terugkijkend toont Noordegraaf zich tevreden over de samenwerking. "We hebben een goed en hecht team, daarin ligt de kracht, al kunnen dingen tegenvallen. Je wilt niet weten wat we aan kostbare rapporten voor financiers en verzekeraars moesten laten opstellen. Er wordt wel eens wat gemakkelijk over gedacht, maar circulair ondernemen is best lastig. We zijn hier echt aan het pionieren." ■

Van links naar rechts:
Toine Janssen (PS Loop),
Hans Snellens (Rabobank),
Jan Noordegraaf en Lein Tange
(beide PS Loop) en Willem Meijers
(Nationaal Groenfonds).